

Rekonstruksjon og restaurering av Stortingssalens opprinnelige riksvåpen

Prosjektet omfatter å rekonstruere de nå manglende delene til det som var Norges riksvåpen, som hang i stortingssalen fra 1866 og fram til 1916, men med noen modifikasjoner som vil bli nærmere beskrevet senere.

Det originale riksvåpenet ble bestilt fra, og med stor sannsynlighet, utført av, Christopher Borch, og hans verksted. Riksvåpenet følger bestemmelsene fra Oscar I.s riksvåpen fra 1844, men har og sitt eget særpreg, satt av kunstneren.

Bakgrunnsmateriale for rekonstruksjonsarbeidet er: De resterende deler av rammen, de foto man har funnet til veie fra Stortingssalen, som viser våpenskjoldet hengende oppe, andre våpenskjold det er naturlig å sammenligne med, samt andre verk av kunstneren.

De eldste fotografiene viser at rammen rundt våpenskjoldet var utstyrt med litt flere gotifiserende ranker enn de som er bevart, samt noen skårede guirlandere hengende under. Litt yngre fotografier viser at da Oscar Wergelands store Eidsvollmaleri kom inn i salen, ble våpenskjoldet hengt opp litt høyere, over maleriet, og at de nederste krullene og guirlanderne ble fjernet. Ettersom våpenskjoldet slik det nå ble seende ut, er slik det så ut lengst, er det dette utseende det skal rekonstrueres tilbake til.

Rammen

Rammen er det eneste som er igjen, og det er med denne som basis, at de andre delene skal lages og komplettere denne. Ytterlig noen deler har brukket av på rammen, noen mangler, andre finnes og må festes tilbake på rammen. De manglende deler er tegnet opp etter gamle fotos. Ornamentikken er en neogotisk planteornamentikk som er dypt og kraftig modellert, for å sees godt på lang avstand, men likevel forseggjort og delikat på alle vis. Rammen og dens ornamentikk er gjort ut av et emne på mellom 4,5cm og 5 cm tykkelse. Lysåpningens største mål er 74,5cm x 108,5cm og falsens dybde er 1,7cm

Rammen har en overflate av oljeforgylling med slagmetall og sølv.

Kronen

Øverst på rammen har det hvilt en stor utskåret kongekrone i relieff. Det er en "vanlig" Bernadottekrone, men med sine små egenarter den også. Juvelbesatt ring, blomsterprydete bøyletakker og perlesatte bøyer og mellomtakker. På toppen, et rikseple. Kronens utseende og detaljer er beskrevet i vedlagt skisse, og overflatebehandlingen antas å ha vært en kombinasjon av slagmetall og sølv, som på resten av rammen. Pullens farge er usikker foreløpig.

Kronens mål er ca 60cm x 48cm x 20cm

Skjoldet og løven

Skjoldet antas å ha vært en treplate malt rød, eventuelt trukket med rødt stoff, og løven skåret i eget stykke og påmontert. Skjoldet ligger i en fals på baksiden av rammen, lik et speil. Løven er en kraftig, potent og muskuløs løve med en åpen krone på hodet og en øks i framptonene. Originalløven later til å ha vært modellert med relativt store høydeforskjeller fra skulderparti med manke, og ned til innsiden av lår og hånd, på dyrets innerstliggende lemmer. Dens kropp, hale og øks, strekker seg ut til skjoldets ytterkanter, og nærmest "sprenger" formatet, noe som understreker kraften og maskuliniteten i dyret. Løven later til å være temmelig detaljert, og det store formatet legger godt til rette for dette. Løvens anatomi er tidvis ganske antropomorf, eksempelvis for å få potene til å klare å gripe overbevisende rundt økseskaftet. Løvens krone er en åpen krone med blomst- og perletakker annenhver gang, og kraftig overveng på det øvre kronbladet på hver blomst. Løven flekker tenner og tungen stikker ut av munnen.

Materialvalg

Den fortsatt eksisterende rammen er gjort av furumaterialer av middels kvalitet, og forsynt med oljeforgylling med slagmetall og sølv.

Gullfargen som slagmetallet gir, og sølvet, er bestemt i blasoneringen. (Løve i gull på rød bunn, med øks av sølv...)

Det er rimelig å anta at de deler som mangler, altså våpenskjoldet, kronen og rammedelene er gjort i de samme materialer som rammen.

Oppdraget består av følgende oppgaver:

Restaurere den bestående ramme tilbake til slik den så ut i 1885. Dette innebærer å feste på plass den løse del som ennå er bevart og å lage tre nye deler som beskrevet på vedlagt tegning.

Skjære ny krone til toppen av rammen, som beskrevet i vedlagte tegning.

Lage nytt våpenskjold med riksløve basert på vedlagt tegning.

Treoverflatene ser ut til å være pusset, før en tynn grundering er lagt på. Rammen er som tidligere nevnt, overflatebehandlet med slagmetall gullimitasjon, i kombinasjon med sølv. Sølv har oksidert og blitt svart med tiden, mens slagmetallet har holdt seg nogenlunde "gullaktig". Denne samme kombinasjon av de to metaller skal også anvendes på kronen, og løven. Perler og diverse detaljer på kronen står ut som sølvpoenger, og løvens øks er også av sølv. Det er ikke tatt stilling til hvordan man løser dette problemet i polykromien. Det er lite hensiktsmessig å gjøre perler og øks etc svarte, men en "antikvering" kan være aktuelt, i kombinasjon av en rens/oppfriskning av de gamle bevarte delene.

For å få best mulig kvalitet på arbeidet, bør trearbeid og polykromi sees i sammenheng og utføres i nært samarbeid.

Vedlegg:

Tegning av krone

Tegning av løve

Tegning av manglende deler ramme